

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA
ZA 2016. GODINU

Helsinški parlament građana Banja Luka

Banja Luka, juni 2017. godine

S A D R Ź A J

	S t r a n a
IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	3
BILANS STANJA	4
BILANS USPJEHA.....	8
NAPOMENE UZ IZVJEŠTAJ	11-26

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Upravnom odboru Helsinškog parlamenta građana Banja Luka

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja Helsinškog parlamenta građana Banja Luka (u daljem tekstu: Udruženje), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2016. godine i odgovarajući bilans uspjeha, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomene uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i objektivnu prezentaciju ovih finansijskih izvještaja u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srpske. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za sastavljanje i objektivnu prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usljed kriminalne radnje ili greške, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika, kao i korišćenje najboljih mogućih računovodstvenih procjena.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim izvještajima na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu usaglašenost sa etičkim principima i da reviziju planiramo i obavimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i informacijama objelodanjenim u finansijskim izvještajima. Odabrani postupci su zasnovani na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih grešaka sadržanih u finansijskim izvještajima, nastalih usljed kriminalne radnje ili greške. Prilikom procjene ovih rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i objektivnu prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja najboljih mogućih revizorskih procedura, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola pravnog lica. Revizija, takođe, uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i vrednovanje značajnih procjena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni, odgovarajući i da obezbjeđuju solidnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji prikazuju istinito i objektivno stanje imovine i obaveza Helsinškog parlamenta građana Banja Luka sa stanjem na dan 31. decembra 2016. godine, kao i rezultat poslovanja za period od 01. januara do 31. decembra 2016. godine, u skladu sa propisima o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

EF REVIZOR d. o. o.

Banja Luka, Gajeva broj 12

Datum: 21.06.2017. godine

Ovlašćeni revizor
Srećko Vidović

BILANS STANJA
(Izvještaj o finansijskom položaju)
na dan 31.12.2016. godine

u KM

Grupa računa, račun	POZICIJA	Oznaka AOP-a	Iznos na dan bilansa tekuće godine			Iznos na dan bilansa prethodne godine (početno stanje)
			Bruto	Ispravka vrijednosti	Neto (4-5)	
1	2	3	4	5	6	7
	A K T I V A					
	(A) STALNA IMOVINA (002+008+015+021+030)	001	16.591	16.591	0	0
01	I NEMATERIJALNA ULAGANJA (003 do 007)	002	0	0	0	0
010, dio 019	1. Ulaganja u razvoj	003	0	0	0	0
011, dio 019	2. Koncesije, patentni, licence i ostala prava	004	0	0	0	0
012, dio 019	3. Goodwill	005	0	0	0	0
014, dio 019	4. Ostala nematerijalna ulaganja	006	0	0	0	0
015, 016 i dio 019	5. Avansi i nematerijalna ulaganja u pripremi	007	0	0	0	0
02	II NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I INVESTICIONE NEKRETNINE (009 do 014)	008	16.591	16.591	0	0
020, dio 029	1. Zemljište	009	0	0	0	0
021, dio 029	2. Građevinski objekti	010	0	0	0	0
022, dio 029	3. Postrojenja i oprema	011	16.591	16.591	0	0
023, dio 029	4. Investicione nekretnine	012	0	0	0	0
024, dio 029	5. Ulaganje na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi	013	0	0	0	0
027, 028 i dio 029	6. Avansi i nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine u pripremi	014	0	0	0	0
03	III BIOLOŠKA SREDSTVA I SREDSTVA KULTURE (016 od 020)	015	0	0	0	0
030, dio 039	1. Šume	016	0	0	0	0
031, dio 039	2. Višegodišnji zasadi	017	0	0	0	0
032, dio 039	3. Osnovno stado	018	0	0	0	0
033, dio 039	4. Sredstva kulture	019	0	0	0	0
037, 038 i dio 039	5. Avansi i biološka sredstva i sredstva kulture u pripremi	020	0	0	0	0
04	IV DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (022 do 029)	021	0	0	0	0
040, dio 049	1. Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica	022	0	0	0	0
041, dio 049	2. Učešće u kapitalu drugih pravnih lica	023	0	0	0	0
042, dio 049	3. Dugoročni krediti povezanim pravnim licima	024	0	0	0	0
043, dio 049	4. Dugoročni krediti u zemlji	025	0	0	0	0
044, dio 049	5. Dugoročni krediti u inostranstvu	026	0	0	0	0
045, dio 049	6. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	027	0	0	0	0
046, dio 049	7. Finansijska sredstva koja se drže do roka dospijanja	028	0	0	0	0
048, dio 049	8. Ostali dugoročni finansijski plasmani	029	0	0	0	0
050	V ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	030	0	0	0	0
	(B) TEKUĆA SREDSTVA (032+039+061)	031	203.964	15.765	188.199	81.707
10 do 15	I ZALIHE, STALNA SREDSTVA I SREDSTVA OBUSTAVLJENOG POSLOVANJA NAMIJENJENA PRODAJI (033 DO 038)	032	15.765	15.765	0	0
100 do 109	1. Zalihe materijala	033	15.765	15.765	0	0
110 do 119	2. Zalihe nedovršene proizvodnje, poluproizvoda i nedovršenih usluga	034	0	0	0	0

120 do 129	3. Zalihe gotovih proizvoda	035	0	0	0	0
130 do 139	4. Zalihe robe	036	0	0	0	0
140 do 149	5. Stalna sredstva i sredstva obustavljenog poslovanja namijenjena otuđenju	037	0	0	0	0
150 do 159	6. Dati avansi	038	0	0	0	0
	II KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA, KRATKOROČNI PLASMANI I GOTOVINA (040+047+056+059+060)	039	188.199	0	188.199	81.707
20, 21, 22	1. Kratkoročna potraživanja (041 DO 046)	040	12	0	12	12
200, dio 209	a) Kupci - povezana pravna lica	041	0	0	0	0
201, 202, 203 i dio 209	b) Kupci u zemlji	042	0	0	0	0
204, dio 209	v) Kupci u inostranstvu	043	0	0	0	0
208, dio 209	g) Sumnjiva i sporna potraživanja	044	0	0	0	0
210 do 219	d) Potraživanja iz specifičnih poslova	045	0	0	0	0
220 do 229	đ) Druga kratkoročna potraživanja	046	12	0	12	12
23	2. Kratkoročni finansijski plasmani (048 do 055)	047	0	0	0	0
230, dio 239	a) Kratkoročni krediti povezanim pravnim licima	048	0	0	0	0
231, dio 239	b) Kratkoročni krediti u zemlji	049	0	0	0	0
232, dio 239	v) Kratkoročni krediti u inostranstvu	050	0	0	0	0
233, 234 i dio 239	g) Dio dugoročnih finansijskih plasmana koji dopijeva za naplatu u periodu do godinu dana	051	0	0	0	0
235, dio 239	d) Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha namijenjena trgovanju	052	0	0	0	0
236, dio 239	đ) Finansijska sredstva označena po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	053	0	0	0	0
237	e) Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udjeli namijenjeni prodaji ili poništavanju	054	0	0	0	0
238, dio 239	ž) Ostali kratkoročni plasmani	055	0	0	0	0
24	Gotovinski ekvivalenti i gotovina (057+058)	056	187.752	0	187.752	81.260
240	a) Gotovinski ekvivalenti - hartije od vrijednosti	057	0	0	0	0
241 do 249	b) Gotovina	058	187.752	0	187.752	81.260
270 do 279	4. Porez na dodatu vrijednost	059	0	0	0	0
280 do 289, osim 288	5. Aktivna vremenska razgraničenja	060	435	0	435	435
288	III ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	061	0	0	0	0
	(V) POSLOVNA SREDSTVA (001+031)	062	220.555	32.356	188.199	81.707
29	(G) GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	063	0	0	0	0
	(D) POSLOVNA AKTIVA (062+063)	064	220.555	32.356	188.199	81.707
880 do 888	(Đ) VANBILANSNA AKTIVA	065	0	0	0	0
	(E) UKUPNA AKTIVA (064+065)	066	220.555	32.356	188.199	81.707

BILANS STANJA (nastavak)
(Izveštaj o finansijskom položaju)
na dan 31.12.2016. godine

u KM

Grupa računa, račun	POZICIJA	Oznaka AOP-a	Iznos na dan bilansa tekuće godine	Iznos na dan bilansa prethodne godine (početno stanje)
1	2	3	4	5
	P A S I V A			
	(A) KAPITAL (102-109+110-111+112+116+117-118+119-123)	101	0	0
30	I OSNOVNI KAPITAL (103 do 108)	102	0	0
300	1. Akcijski kapital	103	0	0
302	2. Udjeli društva sa ograničenom odgovornošću	104	0	0
303	3. Zadržani udjeli	105	0	0
304	4. Ulozi	106	0	0
305	5. Državni kapital	107	0	0
306	6. Ostali osnovni kapital	108	0	0
31	II UPISANI NEUPLAĆENI KAPITAL	109	0	0
320	III EMISIONA PREMIJA	110	0	0
321	IV EMISIONI GUBITAK	111	0	0
dio 32	V REZERVE (113 do 115)	112	0	0
322	1. Zakonske rezerve	113	0	0
323	2. Statutarne rezerve	114	0	0
329	3. Ostale rezerve	115	0	0
330, 331 i 334	VI REVALORIZACIONE REZERVE	116	0	0
332	VII NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA RASPOLOŽIVIH ZA PRODAJU	117	0	0
333	VIII NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA RASPOLOŽIVIH ZA PRODAJU	118	0	0
34	IX NERASPOREĐENI DOBITAK (120 do 122)	119	0	0
340 ili 342	1. Neraspoređeni dobitak iz ranijih godina / Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima ranijih godina	120	0	0
341 ili 343	2. Neraspoređeni dobitak tekuće godine / Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima tekuće godine	121	0	0
344	3. Neto prihod od samostalne djelatnosti	122	0	0
35	X GUBITAK DO VISINE KAPITALA (124 + 125)	123	0	0
350	1. Gubitak iz ranijih godina	124	0	0
351	2. Gubitak tekuće godine	125	0	0
40	(B) REZERVISANJA, ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE I RAZGRANIČENI PRIHODI (127 do 134)	126	0	0
400	1. Rezervisanja za troškove u garantnom roku	127	0	0
401	2. Rezervisanja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	128	0	0
402	3. Rezervisanja za zadržane kaucije i depozite	129	0	0
403	4. Rezervisanja za troškove restrukturisanja	130	0	0
404	5. Rezervisanja za naknade i beneficije zaposlenih	131	0	0
407	6. Odložene poreske obaveze	132	0	0
408	7. Razgraničeni prihodi i primljene donacije	133	0	0
409	8. Ostala dugoročna rezervisanja	134	0	0
	(V) OBAVEZE (136 + 144)	135	188.199	81.707
41	I DUGOROČNE OBAVEZE (137 do 143)	136	0	0
410	1. Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital	137	0	0
411	2. Obaveze prema povezanim pravnim licima	138	0	0
412	3. Obaveze po emitovanim dugoročnim hartijama od vrijednosti	139	0	0

413 i 414	4. Dugoročni krediti	140	0	0
415 i 416	5. Dugoročne obaveze po finansijskom lizingu	141	0	0
417	6. Dugoročne obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	142	0	0
419	7. Ostale dugoročne obaveze	143	0	0
42 do 49	II KRATKOROČNE OBAVEZE (145+150+156+157+158+159+160+161+162+163)	144	188.199	81.707
42	1. Kratkoročne finansijske obaveze (146 do 149)	145	0	0
420 do 423	a) Kratkoročni krediti i obaveze po emitovanim kratkoročnim hartijama od vrijednosti	146	0	0
424 i 425	b) Dio dugoročnih finansijskih obaveza koji za plaćanje dopijeva u periodu do godinu dana	147	0	0
426	v) Kratkoročne obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	148	0	0
429	g) Ostale kratkoročne finansijske obaveze	149	0	0
43	2. Obaveze iz poslovanja (151 do 155)	150	384	6.146
430	a) Primljeni avansi, depoziti i kaucije	151	0	0
431	b) Dobavljači - povezana pravna lica	152	0	0
432, 433 i 434	v) Dobavljači u zemlji	153	349	6.146
435	g) Dobavljači iz inostranstva	154	35	0
439	d) Ostale obaveze iz poslovanja	155	0	0
440 do 449	3. Obaveze iz specifičnih poslova	156	0	0
450 do 458	4. Obaveze za zarade i naknade zarada	157	0	0
460 do 469	5. Druge obaveze	158	0	16
470 do 479	6. Porez na dodatnu vrijednost	159	0	0
48, osim 481	7. Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine	160	86	215
481	8. Obaveze za porez na dobitak	161	0	0
49, osim 495	9. Pasivna vremenska razgraničenja i kratkoročna rezervisanja	162	187.729	75.331
495	10. Odložene poreske obaveze	163	0	0
	(G) POSLOVNA PASIVA (101+126+135)	164	188.199	81.707
890 do 898	(D) VANBILANSNA PASIVA	165	0	0
	(Đ) UKUPNA PASIVA (164+165)	166	188.199	81.707

Potpisano u ime Udruženja
izvršna direktorica
Dragana Dardić

BILANS USPJEHA
(Izveštaj o ukupnom rezultatu u periodu)
od 01.01. do 31.12.2016. godine

u KM

Grupa računa, račun	POZICIJA	Oznaka AOP-a	Iznos	
			Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
	(A) POSLOVNI PRIHODI I RASHODI I POSLOVNI PRIHODI (202+206+210+211-212+213-214+215)	201	301.870	805.906
60	1. Prihodi od prodaje robe (203 do 205)	202	0	0
600	a) Prihodi od prodaje robe povezanim pravnim licima	203	0	0
601, 602, 603	b) Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu	204	0	0
604	v) Prihodi od prodaje robe na inostranom tržištu	205	0	0
61	2. Prihodi od prodaje učinaka (207 do 209)	206	0	0
610	a) Prihodi od prodaje učinaka povezanim pravnim licima	207	0	0
611, 612, 613	b) Prihodi od prodaje učinaka na domaćem tržištu	208	0	0
614	v) Prihodi od prodaje učinaka na inostranom tržištu	209	0	0
62	3. Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka	210	0	0
630	4. Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	211	0	0
631	5. Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	212	0	0
640 i 641	6. Povećanje vrijednosti investicionih nekretnina i bioloških sredstava koja se ne amortizuju	213	0	0
642 i 643	7. Smanjenje vrijednosti investicionih nekretnina i bioloških sredstava koja se ne amortizuju	214	0	0
650 do 659	8. Ostali poslovni prihodi	215	301.870	805.906
	II POSLOVNI RASHODI (217+218+219+222+223+226+227+228)	216	270.213	611.278
500 do 502	1. Nabavna vrijednost prodate robe	217	0	0
510 do 513	2. Troškovi materijala	218	4.754	12.981
52	3. Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda (220+221)	219	139.622	203.903
520 do 523	a) Troškovi bruto zarada i bruto naknada zarada	220	119.537	155.694
524 do 529	b) Ostali lični rashodi	221	20.085	48.209
530 do 539	4. Troškovi proizvodnih usluga	222	68.079	249.629
54	5. Troškovi amortizacije i rezervisanja (224+225)	223	0	32
540	a) Troškovi amortizacije	224	0	32
541	b) Troškovi rezervisanja	225	0	0
55, osim 555 i 556	6. Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	226	57.534	140.954
555	7. Troškovi poreza	227	105	89
556	8. Troškovi doprinosa	228	119	3.690
	(B) POSLOVNI DOBITAK (201-216)	229	31.657	194.628
	(V) POSLOVNI GUBITAK (216-201)	230	0	0
66	(G) FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI I FINANSIJSKI PRIHODI (232 do 237)	231	0	3
660	1. Finansijski prihodi od povezanih pravnih lica	232	0	0
661	2. Prihodi od kamata	233	0	3
662	3. Pozitivne kursne razlike	234	0	0
663	4. Prihodi od efekata valutne klauzule	235	0	0
664	5. Prihodi od učešća u dobitku zajedničkih ulaganja	236	0	0
669	6. Ostali finansijski prihodi	237	0	0
56	II FINANSIJSKI RASHODI (239 do 243)	238	0	0
560	1. Finansijski rashodi po osnovu odnosa povezanih pravnih lica	239	0	0
561	2. Rashodi kamata	240	0	0
562	3. Negativne kursne razlike	241	0	0

563	4. Rashodi po osnovu valutne klauzule	242	0	0
569	5. Ostali finansijski rashodi	243	0	0
	(D) DOBITAK REDOVNE AKTIVNOSTI (229+231-238) ili (231-238-230)	244	31.657	194.631
	(Đ) GUBITAK REDOVNE AKTIVNOSTI (230+238-231) ili (238-229-231)	245	0	0
67	(E) OSTALI PRIHODI I RASHODI I OSTALI PRIHODI (247 do 256)	246	0	0
670	1. Dobici po osnovu prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	247	0	0
671	2. Dobici po osnovu prodaje investicionih nekretnina	248	0	0
672	3. Dobici po osnovu prodaje bioloških sredstava	249	0	0
673	4. Dobici po osnovu prodaje sredstava obustavljenog poslovanja	250	0	0
674	5. Dobici po osnovu prodaje učešća u kapitalu i dugoročnih HOV	251	0	0
675	6. Dobici po osnovu prodaje materijala	252	0	0
676	7. Viškovi, izuzimajući viškove zaliha učinaka	253	0	0
677	8. Naplaćena otpisana potraživanja	254	0	0
678	9. Prihodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika, koji ne ispunjavaju uslove da se iskažu u okviru revalorizacionih rezervi	255	0	0
679	10. Prihodi od smanjenja obaveza, ukidanja neiskorišćenih dugoročnih rezervisanja i ostali nepomenuti prihodi	256	0	0
57	II OSTALI RASHODI (258 do 267)	257	31.657	194.631
570	1. Gubici po osnovu prodaje i rashodovanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	258	0	0
571	2. Gubici po osnovu prodaje i rashodovanja investicionih nekretnina	259	0	0
572	3. Gubici po osnovu prodaje i rashodovanja bioloških sredstava	260	0	0
573	4. Gubici po osnovu prodaje sredstava obustavljenog poslovanja	261	0	0
574	5. Gubici po osnovu prodaje učešća u kapitalu i dugoročnih HOV	262	0	0
575	6. Gubici po osnovu prodatog materijala	263	0	0
576	7. Manjkovi, izuzimajući manjkove zaliha učinaka	264	0	0
577	8. Rashodi po osnovu zaštite od rizika	265	0	0
578	9. Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	266	0	0
579	10. Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe i ostali rashodi	267	31.657	194.631
	(Ž) DOBITAK PO OSNOVU OSTALIH PRIHODA I RASHODA (246-257)	268	0	0
	(Z) GUBITAK PO OSNOVU OSTALIH PRIHODA I RASHODA (257-246)	269	31.657	194.631
68	(I) PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE I PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE (271 do 279)	270	0	0
680	1. Prihodi od usklađivanja vrijednosti nematerijalnih sredstava	271	0	0
681	2. Prihodi od usklađivanja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme	272	0	0
682	3. Prihodi od usklađivanja vrijednosti investicionih nekretnina za koje se obračunava amortizacija	273	0	0
683	4. Prihodi od usklađivanja vrijednosti bioloških sredstava za koje se obračunava amortizacija	274	0	0
684	5. Prihodi od usklađivanja vrijednosti dugoročnih finansijskih plasmana i finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	275	0	0
685	6. Prihodi od usklađivanja vrijednosti zaliha materijala i robe	276	0	0
686	7. Prihodi od usklađivanja vrijednosti kratkoročnih finansijskih plasmana	277	0	0
687	8. Prihodi od usklađivanja vrijednosti kapitala	278	0	0
689	9. Prihodi od usklađivanja vrijednosti ostale imovine	279	0	0
58	II RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE (281 do 288)	280	0	0
580	1. Obezvredjenje nematerijalnih sredstava	281	0	0
581	2. Obezvredjenje nekretnina, postrojenja i opreme	282	0	0
582	3. Obezvredjenje investicionih nekretnina za koje se obračunava amortizacija	283	0	0
583	4. Obezvredjenje bioloških sredstava za koje se obračunava amortizacija	284	0	0
584	5. Obezvredjenje dugoročnih finansijskih plasmana i finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	285	0	0
585	6. Obezvredjenje zaliha materijala i robe	286	0	0
586	7. Obezvredjenje kratkoročnih finansijskih plasmana	287	0	0
588	8. Obezvredjenje potraživanja primjenom indirektno metode utvrđivanja otpisa potraživanja	288	0	0

589	8. Obezbvredjenje ostale imovine	289	0	0
	(J) DOBITAK PO OSNOVU VRIJEDNOSTI USKLAĐIVANJA IMOVINE (270-280)	290	0	0
	(K) GUBITAK PO OSNOVU VRIJEDNOSTI USKLAĐIVANJA IMOVINE (280-270)	291	0	0
690 i 691	(L) PRIHODI PO OSNOVU PROMJENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKE GREŠAKA IZ RANIJIH GODINA	292	0	0
590 i 591	(LJ) RASHODI PO OSNOVU PROMJENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKE GREŠAKA IZ RANIJIH GODINA	293	0	0
	(M) DOBITAK I GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA			
	1. Dobitak prije oporezivanja (244+268+290+292-293-245-269-291)	294	0	0
	2. Gubitak prije oporezivanja (245+269+291+293-292-244-268-290)	295	0	0
	(N) TEKUĆI I ODLOŽENI POREZ NA DOBIT			
721	1. Poreski rashodi perioda	296	0	0
722	2. Odloženi poreski rashodi perioda	297		
723	3. Odloženi poreski prihodi perioda	298		
	(NJ) NETO DOBITAK I NETO GUBITAK PERIODA			
	1. Neto dobitak tekuće godine (294-295-296-297+298)	299	0	0
	2. Neto gubitak tekuće godine (295-294+296+297-298)	300	0	0
	UKUPNI PRIHODI (201+231+246+270+292)	301	301.870	805.909
	UKUPNI RASHODI (216+238+257+280+293)	302	301.870	805.910
	(O) MEĐUDIVIDENDE I DRUGI VIDOVİ RASPODJELE DOBITKA U TOKU PERIODA	303		
724	Dio neto dobitka/gubitka koji pripada većinskim vlasnicima	304		
	Dio neto dobitka/gubitka koji pripada manjinskim vlasnicima	305		
	Obična zarada po akciji	306		
	Razrijeđena zarada po akciji	307		
	Prosječan broj zaposlenih po osnovu časova rada	308	8	8
	Prosječan broj zaposlenih po osnovu stanja na kraju mjeseca	309	8	8

NAPOMENE UZ IZVJEŠTAJ

1. PRAVNI I DRUGI OSNOVI

1.1. Reviziju smo izvršili u skladu sa ugovorom broj 01-615/2016 od 30.09.2016. godine.

1.2. Odgovorna lica za sastavljanje finansijskih izvještaja su:

1. Dragana Dardić, izvršna direktorica
2. Dragana Raunig, sertifikovani računovođa u knjigovodstvenoj agenciji Birokont.

1.3. Dokumentacija revizije su finansijski izvještaji Udruženja (bilans stanja, bilans uspjeha), bruto bilans, popisne liste, odluke organa upravljanja i rukovođenja, poslovna dokumentacija, izvještaji, zapisnici o kontroli, normativna akta, izvod iz sudskog registra, drugi dokazi i objašnjenja koja su revizoru stavljena na raspolaganje.

1.4. Dokumentaciju i podatke prezentovala nam je Jelena Vukelić, finansijski menadžer.

1.5. Vođenje poslovnih knjiga i izradu finansijskih izvještaja Udruženje je povjerilo knjigovodstvenoj agenciji Birokont d.o.o. iz Banje Luke, lice sa licencom Dragana Raunig.

1.6. Interna kontrola nije organizovana kao poseban organizacioni dio, a nismo se mogli uvjeriti u postojanje neophodnih uputstava i procedura, kao ni i automatskih kontrola prema opisima radnih mjesta.

2. OSNOVNI PODACI O UDRUŽENJU

Helsinški parlament građana Banja Luka je osnovan kao udruženje građana što je registrovano u Osnovnom sudu u Banjoj Luci rješenjem broj Rg-126/96 od 16.08.1996. godine.

Rješenjem Osnovnog suda u Banjoj Luci broj F-1-265/02 od 19.12.2011. godine izvršen je upis promjene adrese i lica ovlaštenog za zastupanje.

Puni naziv udruženja glasi: Helsinški parlament građana Banja Luka.

Sjedište udruženja je Banja Luka, Miše Stupara 68.

Područje djelovanja udruženja je Republika Srpska/Bosna i Hercegovina.

Prioritet djelovanja Helsinškog parlamenta građana Banja Luka je:

- Osnaživanje marginalizovanih grupa, posebno žena, mladih i manjinskih grupa, za političko djelovanje i unapređenje svog položaja u društvu.
- Uticaj na institucije vlasti u Bosni i Hercegovini radi unapređenja zakona i javnih politika prema ovim grupama.
- Povećanje zastupljenosti i bolja prezentacija žena, mladih i manjina u medijima.
- Jačanje svijesti građana i građanki u Bosni i Hercegovini o diskriminaciji marginalizovanih grupa i mehanizmima zaštite njihovih prava.
- Jačanje saradnje sa drugim organizacijama i institucijama u Bosni i Hercegovini, ali i na međunarodnom nivou.
- Približavanje obrazovnih programa, literature, znanja i vještina u vezi sa izgradnjom mira, razvojem civilnog društva i ljudskim pravima građanima i građankama BiH.
- Kontinuirano usavršavanje osoblja Helsinškog parlamenta građana Banja Luka i rad na održivosti organizacije.

Organi Udruženja su:

- Skupština
- Upravni odbor
- izvršni direktor.

Šifra osnovne djelatnosti: 94.99 - djelatnost ostalih organizacija na bazi učlanjenja, d.n.

Matični broj: 01867768

JIB: 4400870100003

Broj zaposlenih radnika u 2016. godini po osnovu stanja na kraju mjeseca je 8.

3. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Udruženje je odlukom Upravnog odbora od 17.11.2013. godine usvojilo računovodstvene politike.

Na osnovu člana 6. i 12. Zakona o računovodstvu i reviziji („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 36/09 i 52/11) Upravni odbor Helsinškog parlamenta na svojoj redovnoj sjednici održanoj dana 17.11.2013. godine donosi Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama.

Računovodstvene politike predstavljaju posebne principe, osnove, konvencije, pravila i praksu usvojenu od strane privrednog Udruženja za vrednovanje bilansnih pozicija, sastavljanja i prezentacija finansijskih izvještaja.

Računovodstvene politike koje su utvrđene ovim Pravilnikom se moraju dosljedno koristiti u dužem vremenskom periodu.

Promjene računovodstvenih politika se može vršiti:

- u slučaju promjene MRS/MSFI i smjernica za njihovu primjenu, kao i u slučaju promjene zakonske regulative;
- kada promjena dovodi do realnijeg iskazivanja konkretne bilansne pozicije.

Promjena računovodstvene politike se vrši na isti račun kao i njeno donošenje, odnosno od strane uprave, a na prijedlog rukovodioca računovodstva.

Promjenom računovodstvene politike se ne smatra:

- donošenje računovodstvene politike za događaje ili transakcije koje se suštinski razlikuju od prethodno nastalih događaja,
- donošenje nove računovodstvene politike za događaje ili transakcije koje se prethodno nisu događale, odnosno koje su bile materijalno beznačajne,
- početna primjena (primjena po prvi put), metoda revalorizacije prilikom vrednovanja nakon početnog priznavanja nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih sredstava.

U slučaju promjene računovodstvene politike primjena se vrši retroaktivno, osim kada postoji objektivna neizvodljivost retroaktivne primjene.

Neizvodljivost retroaktivne primjene postoji:

- kada se ne mogu utvrditi efekti primjene nove računovodstvene politike za jedan ili više ranijih perioda, tada se nova politika primjenjuje za najraniji mogući period;
- kada je nepraktična primjena nove računovodstvene politike na ranije periode, odnosno kada je veći trošak pribavljanja takvih informacija od koristi koje se postižu njihovim posjedovanjem.

Promjena računovodstvene procjene (kao prosuđivanje o nekoj bilansnoj poziciji na bazi posljednjih raspoloživih podataka) ne primjenjuje se retroaktivno, odnosno primjenjuje se na sadašnji i buduće periode.

Kada efekti promjene računovodstvene procjene imaju za posljedicu promjenu sredstava i obaveza ili kapitala, potrebno je da se knjigovodstveno izvrši priznavanje ovih efekata u trenutku promjene računovodstvene procjene.

Korekcija/ispravka grešaka koje su nastale u jednom, a uočene su u narednom obračunskom periodu.

Greške koje su nastale u jednom periodu, a uočene su u drugom periodu, mogu imati karakter:

- materijalno značajne greške ili
- materijalno beznačajne greške.

Prag materijalnog značaja utvrđuje se u konkretnim okolnostima u trenutku identifikovanja greške.

Korekcija materijalno značajnih grešaka iz ranijeg perioda vrši se preko početnog stanja na rezultatu iz predhodnog perioda.

Korekcija materijalno beznačajnih grešaka iz ranijeg perioda vrši se preko prihoda, odnosno rashoda tekućeg perioda, odnosno perioda u kome je greška uočena.

Nematerijalna imovina

Sredstva bez fizičke supstance koja se mogu identifikovati, a koja se posjeduju radi korišćenja u proizvodnji ili snabdijevanju robom i uslugama u svrhe iznajmljivanja ili za administrativne namjene, priznaju se kao nematerijalna sredstva.

Nematerijalna sredstva početno se vrednuju po nabavnoj vrijednosti.

Patenti, licence, računovodstveni softver i druga nematerijalna sredstva, kao nematerijalna sredstva se, nakon početnog priznavanja, odmjeravaju po trošku nabavke umanjenom za ispravku vrijednosti i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti.

Amortizacija nematerijalne imovine vrši se u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima.

Nekretnine, postrojenja i opreme

Priznavanje

Priznavanje stavki nekretnina, postrojenja i opreme vrši se ukoliko su ispunjeni sljedeći uslovi:

- postojanje vjerovatnoće priliva budućih ekonomskih koristi,
- postoji mogućnost pouzdanog mjerenja troškova pribavljanja.

Početno vrednovanje

Kada su nekretnine, postrojenja i oprema pribavljeni:

- kupovinom – početno se priznaje u visini nabavne cijene (popusti i rabati iskazani u fakturi umanjuju fakturnu cijenu uvećanu za zavisne troškove nabavke);
- razmjenom – početno vrednovanje se vrši u visini fer vrijednosti primljenog sredstva, a ako se ona ne može utvrditi, vrednovanje se vrši u visini fer vrijednosti datog sredstva u razmjenu, ako se ni tada ne može poudano utvrditi, vrednovanje se vrši u visini knjigovodstvene vrijednosti sredstva datog u razmjenu;
- transakcijom finansijskog lizinga – početno vrednovanje kao sredstava i obaveza u iznosu koji je na početku lizinga jednak fer vrijednosti ili sadašnjoj vrijednosti minimalnih rata plaćanja ukoliko je ova vrijednost niža.

Naknadna ulaganja

Naknadna ulaganja, koja imaju za posljedicu poboljšanje kvaliteta sredstva po osnovu koga se očekuje priliv budućih ekonomskih koristi (veći obim proizvodnje, veći kapacitet sredstava, produženog korisnog vijeka trajanja sredstava, povećanje produktivnosti, smanjenje troškova proizvodnje) u periodu dužem od godinu dana ili ako je iznos popravke veći od 5% od usklađene vrijednosti na početku godine u kojoj se popravka vrši, uvećavaju nabavnu vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme.

Ulaganja koja imaju karakter tekućeg održavanja nekretnina, postojenja i opreme predstavljaju rashod perioda u kome su nastala.

Rezervni dijelovi nekretnina, postojenja i opreme koji ispunjavaju uslove priznavanja, a koji se mijenjaju u periodu dužem od tri godine uvećavaju nabavnu vrijednost sredstva, uz obavezu isknjižavanja sadašnje vrijednosti zamijenjenog dijela.

Vrijednost nakon početnog priznavanja

Nakon početnog priznavanja stavke nekretnina se vrednuju po metodu revalorizacije. Procjena vrijednosti nekretnina vrši se uvijek kada se javi oscilacija fer vrijednosti u odnosu na sadašnju knjigovodstvenu vrijednost u materijalno značajnom iznosu, a ukoliko takvih oscilacija nema procjena se vrši u periodu od pet godina.

Vrednovanje nakon početnog priznavanja za opremu i postrojenja vrši se po metodu nabavne vrijednosti, odnosno postrojenja se vrednuju po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za ukupnu obračunatu amortizaciju i eventualne gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti.

Umanjenje vrijednosti i amortizacija

Ako na datum bilansa stanja postoje indicije da je došlo do umanjenja vrijednosti neke stavke nekretnina, postojenja i opreme, vrši se procjena njene nadoknadive vrijednosti. Kada je nadoknadiva vrijednost stavke manja od njene knjigovodstvene vrijednosti, evidentira se gubitak od umanjenja vrijednosti, najprije putem smanjenja revalorizacionih rezervi (ako su formirane za tu stavku), pa zatim na teret rashoda perioda (ako nisu formirane rezerve, odnosno ako se vrednovanje nakon početnog priznavanja za tu stavku vrši primjenom metoda nabavne vrijednosti).

Poslije početnog priznavanja, nekretnine, postrojenja i oprema procjenjuju se po svojoj nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za ispravku vrijednosti (akumuliranu amortizaciju) i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti.

Ako na dan bilansa stanja postoje indicije da je vrijednost nekog sredstva umanjena, vrši se procjena nadoknadive vrijednosti. Ukoliko je nadoknadiva vrijednost sredstva manja od njegove knjigovodstvene vrijednosti, knjigovodstvena vrijednost se svodi na nadoknadivu vrijednost i priznaje se gubitak od umanjenja vrijednosti (imparitetni gubitak) imovine, kao rashod perioda ako nema dovoljno revalorizacionih rezervi koje se odnose na konkretno sredstvo.

Alat i sitan inventar

Kao stalno sredstvo priznaju se i podliježu amortizaciji sredstva alata i sitnog inventara, čiji je korisni vijek duži od godinu dana i pojedinačna nabavna cijena u vrijeme nabavke sredstava je veća od 1.000 KM. Sredstva alata i sitnog inventara, za koje ovim Pravilnikom nije propisana stopa amortizacije, iskazuju se kao oprema na posebnom analitičkom računu. Sredstva alata i sitnog inventara koja se definišu kao oprema, amortizuju se po linearnoj metodi.

Ako je njihova pojedinačna nabavna vrijednost manja od 1.000 KM otpisuju se po godišnjoj stopi od 100% i kao takva evidentiraju se kao obrtna imovina u klasi 1-zalihe.

Obračun amortizacije

Obračunati trošak amortizacije priznaje se kao rashod perioda u kojem je nastao, osim ako nije uključen u iskazani iznos nekog drugog sredstva.

Obračun amortizacije nekretnina, postojenja i opreme koji započinje prvog u narednom mjesecu u odnosu na datum pribavljanja, vrši se tako što se osnovica za obračun amortizacije (nabavna vrijednost uvećana za pretpostavljene eventualne troškove demontaže i dovođenja terena u prvobitno stanje, a umanjena za ostatak vrijednosti) množi stopom za obračun amortizacije.

Stopa za obračun amortizacije se utvrđuje na osnovu procijenjenog korisnog vijeka trajanja tako

što se broj 100 podijeli procijenjenim korisnim vijekom trajanja. Amortizacija se obračunava primjenom linearnog metoda za sredstva koja se koriste na uobičajen način i uobičajenom dinamikom.

U tabelarnom pregledu dat je pregled stopa amortizacije po grupama stalnih sredstava, a lice odgovorno za knjigovodstvo, prilikom aktiviranja sredstva ili naknadne procjene, za svako pojedinačno sredstvo dodjeljuje na osnovu procijenjenog vijeka korištenja stopu amortizacije.

R/b	Naziv sredstva	Procijenjeni vijek (godina)	Procijenjena stopa (%)
1.	Nematerijalna ulaganja		
	Računarski softver	5	20
	Goodwill	Ne amortizuje se	-
		vrši se testiranje na	
		obezvređenje po MRS-36	
2.	Stalna materijalna sredstva		
	Zemljište	Ne amortizuje se	-
	Građevinski objekti	10-77	1,3-10
	Proizvodni objekti-skladišta	10-55	1,8-10
	Kancelarijski i drugi prostor	77	1,3
	Oprema za obavljanje djelatnosti		
	Vozila		
	Dostavno teretno vozilo	3	33,33
	Putničko vozilo	3	33,33
	Kamioni	3	33,33
	Viljuškari		16,50
	Ptt (telefoni)	5	10
	Kancelarijski namještaj	8	12,5
	Informaciona oprema- računari	2	50
	Sve ostalo po analitičkoj evidenciji osnovnih sredstava		Po Nomenklaturi o amortizacionim stopama prema Zakonu o porezu na dobit

Održavanje i popravke

Troškovi održavanja i popravki priznaju se u rashodima perioda u kojem su nastali. Za obnavljanja od 5% i više od 5% od sadašnje vrijednosti materijalnog sredstva na početku perioda-poslovne godine, a koja dovode do promjena u prvobitno utvrđenim karakteristikama, ista se kapitalizuju i amortizuju u toku njihovog očekivanog vijeka trajanja.

Ulaganja, izdaci po osnovu tekućeg održavanja priznaju se kao rashodi perioda u kojem su nastali.

Lizing

Sredstva uzeta u finansijski lizing priznaju se i procjenjuju u okviru stalne imovine, uz iskazivanje obaveze prema zakupodavcu, u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom - 17 Lizing.

POLITIKA PRIZNAVANJA DONACIJA

Donacije, vezano za pokriće rashoda koji će se desiti u narednom periodu priznaju se kao odloženi rashodi ili odloženi prihodi, ako je trošenje sredstava primljenih iz donacije duže od godinu dana, i priznaje kao rashod u narednim obračunskim periodima, odnosno prihod u narednim obračunskim periodima.

Donacije, vezano za pokriće rashoda ili gubitaka koji su već nastali, ili u svrhu pružanja direktne finansijske podrške nezavisno od eventualnih rashoda, priznaju se kao poslovni prihodi (prihodi od donacija) u periodu u kojem su primljeni.

Donacije, vezano za pribavljanje sredstava, priznaju se kada se donacija primi, ili kada je sasvim izvjesno da će donacija biti primljena, ili da će uslovi za odobrenje donacije biti ispunjeni. Nenovčane donacije (u stvarima i pravima) evidentiraju se kao odloženi prihodi, po procijenjenoj fer vrijednosti ili nominalnoj vrijednosti, i priznaju se u prihode na sistematskoj i proporcionalnoj osnovi tokom korisnog (upotrebno) vijeka sredstva na bazi sučeljavanja sa troškovima amortizacije primljenog sredstva.

Donacije, vezano za pribavljanje sredstava, priznaju se kada se donacija primi, ili kada je sasvim izvjesno da će donacija biti primljena, ili da će uslovi za odobrenje donacije biti ispunjeni.

Politika priznavanja avansa

Dati avansi se priznaju po nominalnoj (nabavnoj) vrijednosti. Nakon početnog priznavanja avansi se procjenjuju i koriguju za stepen naplativosti.

Politika priznavanja potraživanja

Kratkoročna potraživanja od kupaca mjere se po vrijednosti iz originalne fakture. Ako se vrijednost u fakturi iskazuje u stranoj valuti, vrši se preračunavanje u izvještajnu valutu po važećem kursu Centralne banke BiH na dan transakcije. Promjene deviznog kursa od datuma transakcije do datuma naplate potraživanja iskazuju se kao kursne razlike u korist prihoda ili na teret rashoda.

Na dan bilansiranja vrši se pojedinačna procjena naplativosti potraživanja, tj. vrši se ispravka ili otpis konkretnih potraživanja od konkretnih kupaca i to po direktnom metodu.

Procjena, usklađivanje vrijednosti potraživanja obavlja se na osnovu saznanja da potraživanje nije naplaćeno u roku, odnosno da su nastale okolnosti za djelimično umanjene potraživanja, posebno ako su te okolnosti vezane za sudski spor sa dužnikom.

Bilo koji iznos kojim se vrši usklađivanje vrijednosti kratkoročnih potraživanja u toku perioda evidentira se na teret rashoda tekućeg perioda, a u korist ispravke vrijednosti potraživanja.

Odluku o ispravci vrijednosti potraživanja od kupaca preko računa ispravke vrijednosti, na prijedlog Komisije za popis potraživanja i kratkoročnih plasmana donosi generalni direktor Udruženja, a o iznosima većim od 1.000 KM odlučuje Upravni odbor Udruženja prilikom usvajanja godišnjeg Elaborata o popisu imovine i obaveza.

Povećanje potraživanja za iznos propisanih kamata priznaje se ako je zasnovano na ugovoru, vansudskom poravnanju ili sudskoj presudi.

Transakcije u stranoj valuti

Transakcije u stranoj valuti početno se priznaju u konvertibilnim markama, primjenom srednjeg kursa Centralne banke BiH na dan transakcije. Kursne razlike proizašle iz transakcija u stranoj valuti priznaju se kao prihodi ili rashodi perioda u kojem su nastali. Kursne razlike po osnovu potraživanja i obaveza, u slučajevima kad nisu dospjele na naplatu, priznaju se najkasnije na dan bilansiranja.

Sredstva i obaveze izražene u stranoj valuti se na dan bilansiranja preračunavaju u konvertibilne marke po zvaničnom srednjem kursu Centralne banke BiH.

Kursne razlike se obračunavaju i na datum bilansa stanja. Utvrđene kursne razlike uključuju se u bilans uspjeha perioda ukoliko sredstva i obaveze izražene u stranoj valuti postoje na datum bilansa stanja.

Transakcije u stranim valutama se preračunavaju po srednjem kursu na datum transakcije utvrđenom od strane Centralne banke BiH.

Gotovina i ekvivalentni gotovine

Sredstva u obliku novca iskazuju se u nominalnoj vrijednosti izraženoj u konvertibilnim markama. Iznosi gotovine na računima u bankama i blagajnama koji glase na strana sredstva plaćanja iskazuju se u konvertibilnim markama prema srednjem kursu Centralne banke BiH, koji je važio na dan transakcije, odnosno po srednjem kursu na dan bilansiranja.

Gotovinski ekvivalenti se iskazuju po njihovoj nominalnoj vrijednosti.

Finansijske obaveze

Finansijskim obavezama smatraju se dugoročne obaveze, kratkoročne finansijske obaveze, kratkoročne obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze.

Prilikom početnog priznavanja, Udruženje mjeri finansijsku obavezu po njenoj nabavnoj vrijednosti koju predstavlja fer vrijednost primljene usluge ili robe.

Smanjenje obaveza po osnovu zakona, vanparničnog poravnanja i slično vrši se direktnim otpisivanjem.

Plaćeni troškovi budućih perioda i obračunati nenaplaćeni prihodi (Aktivna vremenska razgraničenja)

Unaprijed plaćeni troškovi iskazuju se kao aktivna vremenska razgraničenja i uključuju u troškove perioda na koji se odnose.

Prihodi koji su ostvareni i u vezi s kojim su nastali odgovarajući rashodi, ali koji nemaju elemenata da se evidentiraju kao potraživanja, iskazuju se kao aktivna vremenska razgraničenja (nefakturisani prihodi) prema iznosu navedenom u vjerodostojnoj ispravi kojom se dokazuje nastali poslovni događaj.

Ako se steknu uslovi za ispostavljanje dokumenta na osnovu kojeg se mogu evidentirati potraživanja, nefakturisani prihodi se sa vremenskih razgraničenja prenose na račun potraživanja. Pojedina vremenska razgraničenja (npr. potraživanja od države za premije) gase se direktno na teret računa gotovine kad nefakturisani prihodi budu naplaćeni.

Poreske obaveze i poreska sredstva

Tekući porez je stvarno plativa poreska obaveza, nastala po osnovu poslovanja Udruženja u obračunatom periodu.

Vrednovanje tekućih poreskih obaveza vrši se u iznosu koji se očekuje da će biti plaćen nadležnom organu (vraćen od strane poreskog organa).

Iznos tekućeg poreza koji nije plaćen priznaje se kao obaveza tekuće godine.

Više plaćeni iznos poreza za tekući i prethodne periode od iznosa dospjelog za plaćanje priznaje se kao sredstvo (potraživanje).

Dugoročna rezervisanja

Dugoročno rezervisanje se priznaje ukoliko:

- Udruženje ima obavezu koja je rezultat prošlih događaja,
- postoji izvjesnost odliva resursa koji će uslijediti povodom izmirenja obaveze i
- iznos obaveze pouzdano može da se procijeni.

Dugoročna rezervisanja se mogu vršiti po osnovu: troškova u garantnom roku, zadržanih kaucija i depozita, restrukturiranja i ostalih obaveza (pravnih ili stvarnih) kao što su sudski sporovi, garancije, nepovoljni ugovori i druge obaveze koje ispunjavaju uslove priznavanja, navedene u prethodnom stavu.

Odmjeravanje rezervisanja se vrši u visini najbolje procjene izdataka koji će biti potrebni za izmirivanje sadašnje obaveze na dan bilansa stanja. Izvršena rezervisanja se preispituju na dan svakog bilansa stanja i kada postoji potreba usklađuju se sa najboljom sadašnjom procjenom.

Rezervisanje se isključivo koristi za namjene za koje je bilo priznato. U slučaju da izvjesnost budućih odliva u vezi sa rezervisanjem prestane da postoji, rezervisanje se ukida u korist prihoda.

Troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja u vezi sa izgradnjom poslovnih i stambenih objekata pripisuju se nabavnoj vrijednosti tih sredstava pod uslovom da se pozajmljena sredstva koriste za tu namjenu, kao i da do pribavljanja ovih sredstava nije moglo da dođe bez pozajmljivanja sredstava (uzimanja kredita).

Ukoliko se pozajmljena sredstva u cjelini ne utroše namjenski za kupovinu i izgradnju poslovnih i stambenih objekata, troškovi pozajmljivanja se preknjižavaju sa sredstava na rashode perioda u kome su nastali.

Troškovi pozajmljivanja koji su nastali u vezi sa nabavkom robe priznaju se kao rashod perioda.

Politika priznavanja prihoda

Kod priznavanja prihoda iz djelatnosti Udruženja primjenjuju se kriteriji zahtijevani MRS-om 18 - Prihodi.

Prihodi obuhvataju prilive ekonomskih koristi od uobičajenih aktivnosti Udruženja, a to je prodaja čiste špeditorske usluge, prodaja usluga prevoza, uskladištenja, posredovanja i slično, kao i dobiti po osnovu prodaje imovine, revalorizacije stalne imovine, naplaćena ispravljena sumnjiva i sporna potraživanja, otpis obaveza po Zakonu o obligaciji - zastara i slično.

Prihod od prodaje evidentira se nakon isporuke odnosno pružanja usluga kupcima, u skladu sa ugovorenim uslovima prodaje.

Dobici predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definiciju i mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Udruženja. Dobici predstavljaju povećanje ekonomskih koristi i kao takvi po prirodi nisu različiti od prihoda. Dobici uključuju dobitke proistekle iz prodaje dugoročnih sredstava i nerealizovane dobitke. Dobici se prikazuju na neto osnovi, nakon umanjenja za odgovarajuće rashode.

Unaprijed primljeni avansi se ne priznaju kao prihod, već kao obaveza.

Kamate se priznaju u prihode srazmjerno vremenu korištenja sredstava od strane dužnika, a u skladu sa ugovorom ili zakonom.

Kamata i prihod od dividendi odnosno učešća u dobiti, priznaje se na obračunskoj osnovi.

Politika priznavanja rashoda

Svi troškovi i rashodi koji se odnose na obračunski period moraju biti obuhvaćeni u finansijskim izvještajima (načelo nastanka događaja).

Rashodi se priznaju u obračunskom periodu kad izdatak ne donosi buduće ekonomske koristi, odnosno ne ispunjava uslove da se prizna kao imovinska pozicija u bilansu stanja.

Ako se po osnovu nekog izdatka očekuje ostvarenje prihoda u više budućih obračunskih perioda, tad se priznavanje rashoda vrši na osnovu razumne alokacije rashoda na te obračunske periode.

Rashodi koji se priznaju u obračunskom periodu, istovremeno se odražavaju na smanjenje sredstava ili povećanje obaveza. Priznati rashodi su direktno povezani s priznatim prihodima u računu dobitka i gubitka obračunskog perioda.

Gubici predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definiciju i mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Udruženja. Gubici predstavljaju smanjenja ekonomskih koristi i kao takvi nisu po svojoj prirodi različiti od drugih rashoda. Gubici se priznaju na neto osnovi, nakon umanjenja za odgovarajuće prihode.

Događaji nakon datuma bilansa stanja

Događaji nakon datuma bilansa stanja su događaji koji nastaju između datuma na koji se sastavljaju finansijski izvještaji i datuma na koji su finansijski izvještaji dostavljeni nadležnom organu, odnosno Agenciji za posredničke, informatičke i finansijske usluge (APIF-u). Ukoliko izvještaje usvoji skupština poslije datuma njihovog dostavljanja nadležnom organu, to neće uticati na događaje nakon datuma bilansa stanja.

Materijalno značajni efekti nastali poslije datuma bilansa stanja (prethodno definisanih) koji su u direktnoj vezi sa okolnostima koje su postojale na datum bilansa stanja, predstavljaju efekte korektivnih događaja po osnovu kojih se vrši korekcija, odnosno prilagođavanje prethodno priznatih iznosa konkretnih bilansnih stavki.

Materijalno značajni efekti poslovnih događaja koji su nastali poslije datuma bilansa stanja, a odnose se na okolnosti koje nisu postojale na datum bilansa stanja, nemaju za posljedicu korekciju, odnosno prilagođavanje iznosa priznatih u bilansu stanja, već se u napomenama uz finansijske izvještaje vrši objelodavljanje prirode događaja i procjene njihovih finansijskih efekata. Ukoliko nije moguća procjena finansijskih efekata nastalih događaja, objelodanjuje se činjenica da procjena nije bila moguća u datim okolnostima.

4. NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

4.1. Nekretnine, postrojenja i oprema

Opis	Postrojenja i oprema	u KM	
			Ukupno
Nabavna vrijednost:			
Stanje na početku godine	16.591		16.591
Povećanja:	0		0
Nove nabavke	0		0
Procjena i revalorizacija	0		0
Smanjenja:	0		0
Rashod, prodaja i drugo	0		0
Stanje na kraju godine	16.591		16.591
Kumulirana ispravka vrijednosti:			
Stanje na početku godine	16.591		16.591
Povećanja:	0		0
Amortizacija	0		0
Procjena/obezvredjenje	0		0
Smanjenja:	0		0
Kumulirana ispravka u otuđenju	0		0
Stanje na kraju godine	16.591		16.591
Neto sadašnja vrijednost:			
31.12.2016. godine	0		0
Neto sadašnja vrijednost:			
31.12.2015. godine	0		0

Nije vršena procjena nekretnina, postrojenja i opreme u skladu sa zahtjevima MRS 16 – *Nekretnine, postrojenja i oprema* i drugim MRS/MSFI i usvojenim računovodstvenim politikama, s obzirom da je ista amortizovana u cijelom iznosu, a koristi se za obavljanje poslovne djelatnosti.

4.2. Zalihe, dati avansi i stalna sredstva klasifikovana kao sredstva namijenjena za prodaju

Opis	u KM	
	31.12.2016. godine	31.12.2015. godine
1. Alat, inventar i HTZ oprema u upotrebi	15.765	14.567
2. Zalihe, bruto - ukupno	15.765	14.567
3. Ispravka vrijednosti zaliha	15.765	14.567
I Zalihe, neto (2-3)	0	0

4.3. Kratkoročna potraživanja i plasmani

Opis	Druga potraživanja	u KM	
			Ukupno
Bruto stanje na početku godine	12		12
Bruto stanje na kraju godine	12		12
Ispravka vrijednosti na početku godine	0		0
Ispravka vrijednosti na kraju godine	0		0
NETO STANJE			0
31.12.2016. godine	12		12
31.12.2015. godine	12		12

4.4. Gotovinski ekvivalenti i gotovina

u KM

Opis	31.12.2016. godine	31.12.2015. godine
1. Poslovni račun - domaća valuta	123.140	35.678
2. Poslovni račun - strana valuta	64.205	45.493
3. Blagajna - domaća valuta	406	90
Gotovinski ekvivalenti i gotovina - ukupno (1 do 3)	187.752	81.260

Stanje na poslovnom računu u domaćoj valuti se u cijelom iznosu odnosi na stanje kod NLB banke a.d. Banja Luka.

Stanje na poslovnom računu u stranoj valuti se u cijelom iznosu odnosi na stanje kod NLB banke a.d. Banja Luka.

4.5. Aktivna vremenska razgraničenja

u KM

Opis	31.12.2016. godine	31.12.2015. godine
1. Unaprijed plaćeni rashodi	435	435
Aktivna vremenska razgraničenja - ukupno	435	435

4.6. Obaveze iz poslovanja, druge obaveze i tekuće obaveze za porez na dobit

u KM

Opis	31.12.2016. godine	31.12.2015. godine
1. Dobavljači iz Republike Srpske	349	6.146
2. Dobavljači u inostranstvu	35	0
I Obaveze iz poslovanja - ukupno (1 do 2)	384	6.146
1. Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovoru	0	16
II Druge obaveze	0	16
1. Obaveze za poreze, carine i druge dažbine iz nabavke na teret troškova	40	31
2. Obaveze za doprinose koje terete troškove	41	55
3. Obaveze za poreze i doprinose obračunate na isplate fizičkim licima van radnog odnosa	0	129
4. Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	5	0
III Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine (1 do 4)	86	215
Obaveze prema dobavljačima i druge obaveze - ukupno (I do III)	470	6.376

4.7. Pasivna vremenska razgraničenja

u KM

Opis	31.12.2016. godine	31.12.2015. godine
1. Odloženi prihodi i primljene donacije	187.729	75.331
Pasivna vremenska razgraničenja - ukupno	187.729	75.331

Pasivna vremenska razgraničenja se odnose na neutrošena sredstva primljena od donatora za provođenje projekata. Ustanova nema odgovarajuću analitičku evidenciju navedenih razgraničenja po donatorima.

4.8. Poslovni prihodi

u KM

Opis	31.12.2016. godine	31.12.2015. godine
1. Prihodi od donacija	0	24
2. Prihodi od članarina	9.634	11.839
3. Prihodi iz namjenskih izvora finansiranja	292.236	794.043
Poslovni prihodi - ukupno	301.870	805.906

Prihodi od članarina se odnose na prihode po osnovu obustave 3% iznosa od naknada po ugovorima o autorskom djelu i ugovorima o djelu po poslovima koje vrše angažovana fizička lica.

Prihodi iz namjenskih izvora finansiranja u iznosu od 292.236 KM odnose se na donirana sredstva knjižena na osnovu ugovora o donacijama.

4.9. Finansijski prihodi

u KM

Opis	31.12.2016. godine	31.12.2015. godine
1. Prihodi od kamata	0	3
I Finansijski prihodi - ukupno	0	3

4.10. Poslovni rashodi

u KM

Opis	31.12.2016. godine	31.12.2015. godine
1. Troškovi ostalog (režijskog) materijala	2.895	11.213
2. Troškovi goriva i energije	1.860	1.768
I Troškovi materijala - ukupno (1 do 2)	4.754	12.981
II Troškovi bruto zarada i naknada zarada	119.537	155.694
III Ostali lični rashodi	20.085	48.209
1. Troškovi transportnih usluga	5.205	5.162
2. Troškovi zakupa	1.405	9.116
3. Troškovi reklame i propagande	2.677	80.404
4. Troškovi razvoja koji se ne kapitalizuju	0	34
5. Troškovi ostalih usluga	58.792	154.913
IV Troškovi proizvodnih usluga - ukupno (1 do 5)	68.079	249.629
V Troškovi amortizacije	0	32
1. Troškovi neproizvodnih usluga	20.310	63.823
2. Troškovi reprezentacije	34.319	71.756
3. Troškovi premije osiguranja	240	268
4. Troškovi platnog prometa	1.946	3.397
5. Troškovi članarina	30	0
6. Troškovi poreza	105	89
7. Troškovi doprinosa	119	3.690
8. Ostali nematerijalni troškovi	690	1.710
VI Nematerijalni troškovi - ukupno (1 do 8)	57.757	144.733
VII Poslovni rashodi - ukupno (I do VI)	270.213	611.278

Troškovi ostalog materijala

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Sitan alat i inventar	1.198
2.	Kancelarijski materijal	1.116
3.	Režijski materijal	384
4.	Ostali materijal	219
Ukupno		2.895

Ostali lični rashodi se odnose na rashode zakupa od fizičkih lica (3.043 KM), rashode angažovanja fizičkih lica koja nisu u radnom odnosu (12.114 KM), naknade za korištenje privatnog auta u službene svrhe (4.374 KM) i ostale rashode (554 KM).

Troškovi transportnih usluga

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	PTT troškovi	1.551
2.	Usluge prevoza	1.300
3.	Internet	787
4.	Poštarina	324
5.	Ostali troškovi	1.243
Ukupno		5.205

Troškovi ostalih usluga se odnose na troškove po osnovu ugovora o djelu (37.419 KM), troškove po osnovu ugovora o autorskom djelu (20.831 KM) i ostale troškove (542 KM).

Troškovi neproizvodnih usluga

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Revizija finansijskih izvještaja	11.252
2.	Knjigovodstvene usluge	4.080
3.	Ostali troškovi	4.978
Ukupno		20.310

Troškovi reprezentacije

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Prenočište i ishrana učesnika projekta	19.524
2.	Ugostiteljske usluge	14.373
3.	Ostali troškovi	422
Ukupno		34.319

4.11. Ostali poslovni rashodi
u KM

Opis	31.12.2016. godine	31.12.2015. godine
1. Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe i ostali rashodi	31.657	194.631
I Ostali rashodi - ukupno	31.657	194.631

Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe i ostali rashodi se odnose na izdatke po osnovu datih grantova po projektima koje sprovodi Udruženje (30.957 KM) i ostale rashode (700 KM).

4.12. Sudski sporovi

Prema izjavi ovlaštenog lica Udruženja, sa stanjem na dan 31.12.2016. godine Udruženje ne vodi sudske sporove u korist niti na teret Udruženja.

4.13. Povezana lica

Prema izjavi ovlaštenog lica Udruženja, sa stanjem na dan 31.12.2016. godine Udruženje nije imalo povezanih pravnih lica.

4.14. Poreski rizici

Republika Srpska i Bosna i Hercegovina trenutno imaju više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju porez na dodatu vrijednost, porez na dobit i poreze na plate (obavezne poreze), zajedno sa drugim porezima. Pored toga, zakoni kojima se regulišu ovi porezi nisu bili primjenjivani duže vrijeme za razliku od razvijenijih tržišnih privreda, dok su propisi kojim se vrši implementacija ovih zakona često nejasni ili ne postoje. Shodno tome, u pogledu pitanja vezanih za poreske zakone ograničen je broj slučajeva koji se mogu koristiti kao primjer. Često postoje razlike u mišljenju među državnim ministarstvima i organizacijama vezano za pravnu interpretaciju zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave, zajedno sa drugim oblastima zakonskog regulisanja (na primjer, pitanja carina i devizne kontrole) su predmet pregleda i kontrola od više ovlaštenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zatezних kamata.

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Udruženja mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat iznjetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Udruženju može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini bude značajniji od onog u zemljama sa razvijenijim poreskim sistemom.

Udruženje u 2016. godini nije imalo kontrolu od strane Poreske uprave Republike Srpske, kao ni drugih nadležnih institucija.

4.15. Naknadni događaji

Prema izjavi ovlaštenog lica Udruženja, nije bilo događaja koji su nastali poslije datuma bilansa, a mogu se povezati sa periodom za koji se vrši revizija.